

УДК 331.526:338.1

Н.О. Гаркавенко, канд. екон. наук

Науково-дослідний інститут праці і зайнятості населення Міністерства соціальної політики України і НАН України, м. Київ

Регулювання зайнятості населення в інноваційній сфері як чинник підвищення рівня доходів

У статті визначено пріоритетні напрями вдосконалення регулювання зайнятості населення в інноваційній сфері як одного з важливих факторів підвищення добробуту населення на основі вивчення таких його складових, як інноваційний потенціал, дохід та зайнятість. Запропоновано шляхи поліпшення державного регулювання зайнятості населення у розрізі правового, організаційного, економічного та інформаційного блоків.

зайнятість, регулювання, інноваційний потенціал, доходи, ринок праці

Н.А. Гаркавенко, канд. екон. наук

Научно-исследовательский институт труда и занятости населения Министерства социальной политики Украины и НАН Украины, г. Киев

Регулирование занятости населения в инновационной сфере как фактор повышения уровня доходов

В статье определены приоритетные направления совершенствования регулирования занятости населения в инновационной сфере как одного из важных факторов повышения благосостояния населения на основе изучения таких его составляющих, как инновационный потенциал, доход и занятость. Предложены пути улучшения государственного регулирования занятости населения в разрезе правового, организационного, экономического и информационного блоков.

занятость, инновации, регулирование, доходы, рынок труда

Постановка проблеми. У сучасних умовах в Україні все більше загострюється дисбаланс між попитом і пропозицією на ринку праці. Основними причинами даного дисбалансу є, по-перше, вкрай низькі якісні характеристики пропонованих робочих місць, що суттєво знижує зацікавленість безробітних громадян у працевлаштуванні, погіршує параметри розвитку показників зайнятості, натомість, стимулюючи розвиток таких її форм, як неповна, нерегламентована, тіньова зайнятість. По-друге, це невисокий освітньо-професійний рівень підготовки значної частини безробітних, який суперечить вимогам інноваційного розвитку економіки держави. По-третє, питання якості підготовки фахівців значною мірою визначаються станом системи професійної освіти, яка наразі переживає не найкращі часи. Існуючі диспропорції на ринку праці стримують можливості запровадження дієвих механізмів гідної оплати праці, а отже, рівень доходів і життя населення країни в цілому. Роль держави у регулюванні зайнятості населення за таких умов повинна змінюватися від політики подолання безробіття до політики стимулювання економічно доцільної, високопродуктивної зайнятості. Вищевикладене свідчить про актуальність концептуального дослідження питань регулювання зайнятості населення в інноваційній сфері, яка має стати одним з основоположних факторів підвищення рівня доходів, подолання кризових явищ у соціально-економічному житті країни та становлення інноваційного шляху її розвитку.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Суттєвий внесок у сфері визначення ключових напрямів регулювання ринку праці та зайнятості населення в умовах формування інноваційної моделі національної економіки зробили вітчизняні автори – О. Грішнова [1], Т. Заяць, І. Каленюк, А. Колот, О. Левченко [6], В. Лич [7], Е. Лібанова [8], В. Літинська [9], В. Міненко [10], О. Пух [13], Н. Ушенко [16], Л. Шаульська та ін.

У даний час подальшого розвитку та глибокого переосмислення потребують питання стимулюючого впливу держави на розвиток зайнятості населення в інноваційній сфері, запровадження в дію соціально-економічних, законодавчо-нормативних, фінансових, податкових важелів державного регуляторного впливу задля формування передумов щодо активізації інноваційної праці з належним рівнем її оплати, зростання доходів кваліфікованих працівників та підвищення якості життя.

Постановка завдання. Метою даного дослідження є визначення основних напрямів удосконалення регулювання зайнятості населення в інноваційній сфері як одного з важливих факторів підвищення добробуту населення на основі вивчення таких його складових, як інноваційний потенціал, дохід та зайнятість.

Виклад основного матеріалу. У сучасних умовах ключового значення набуває державне регулювання зайнятості, тобто формування і реалізація державної політики у сфері зайнятості населення з метою створення умов для забезпечення повної та продуктивної вільно обраної зайнятості і соціального захисту в разі настання безробіття [4]. Однак, за оцінками фахівців-практиків, «за весь період від початку економічних реформ у державі так і не сформульовано цілісної концепції регулювання зайнятості. Головні зусилля зосереджуються переважно на одній складовій – регулюванні масштабів офіційного безробіття. Враховуючи те, що основний оборот робочої сили відбувається у сфері низькокваліфікованої та малооплачуваної праці, таке регулювання відбувається за рахунок сприяння малоефективній зайнятості» [13]. Певні прогалини і недоліки мають місце як у законодавчо-нормативному забезпеченні регулювання зайнятості населення, так і в механізмах практичної реалізації даного процесу.

Так, чинний в Україні до теперішнього часу Кодекс законів про працю [5] було прийнято ще в 1971 році, тому незважаючи на численні зміни та доповнення до нього, його основні положення не відображають повною мірою вимог становлення інноваційної моделі національної економіки.

Метою «Програми сприяння зайнятості населення та стимулювання створення нових робочих місць на період до 2017 року» від 15 жовтня 2012 р. №1008 є розширення можливостей реалізації права громадян на гідну працю, підвищення їх доходів шляхом: створення умов для підвищення рівня зайнятості населення; стимулювання заінтересованості роботодавців у створенні нових робочих місць; збереження та розвитку трудового потенціалу; підвищення ролі заінтересованих у перетвореннях на ринку праці учасників соціального діалогу (об'єднань організацій роботодавців та професійних спілок) [12]. Водночас, вищевказана Програма потребує подальшого науково обґрунтованого доопрацювання в контексті сприяння зайнятості населення саме у високотехнологічних, інноваційно орієнтованих сферах економічної діяльності.

Певні кроки у напрямі вдосконалення діючої нормативної бази з питань регулювання зайнятості населення здійснено на законодавчому рівні упродовж останнього часу. Зокрема, у Статті 6 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» від 01.07.2014 р. №1555-VII наголошується, що Кабінет Міністрів України визначає критерії оцінки допустимості окремих категорій державної

допомоги, зокрема, таких категорій, як допомога на проведення наукових досліджень, технічний розвиток та інноваційну діяльність [3].

Законом України «Про зайнятість населення» від 05.07.2012 р. №5067-VI [4] визначено принципи, мету, основні напрями державної політики у сфері зайнятості населення. При цьому реалізацію політики у сфері зайнятості населення передбачено здійснювати шляхом «проведення податкової, кредитно-грошової, інвестиційної, бюджетної, соціальної, зовнішньоекономічної та інноваційної політики з метою розширення сфери застосування праці, забезпечення повної, продуктивної, вільно обраної зайнятості, підвищення рівня кваліфікації та конкурентоспроможності робочої сили».

В умовах демографічно обумовленого скорочення чисельності працездатного населення в країні на тлі нестабільної військово-політичної та економічної ситуації, стрімкого зростання рівня цін, а отже, падіння рівня реальних доходів населення, погіршення ситуації щодо нестабільності чи неможливості отримання доходів певними категоріями громадян, можливим шляхом виходу України з існуючої глобальної кризи в усіх сферах життя суспільства є переорієнтація використання наявного людського потенціалу у напрямі інтенсивного, інноваційно спрямованого шляху розвитку. Це дозволить поступово відновити спадні тенденції як у сфері реального сектору економіки, так і в сфері послуг.

Подібної точки зору дотримується значна кількість вітчизняних науковців. Так, В. Л. Міненко одним із пріоритетних напрямів удосконалення механізмів державного регулювання ринку праці і зайнятості вважає «впровадження наукомістких технологій і відповідних робочих місць на базі масштабних інноваційних вкладень, в першу чергу, вітчизняних, шляхом переорієнтації фінансових потоків під державним контролем у відповідних напрямках, а також залучення іноземних інноваційних вкладень; галузевою спрямованістю такої політики є експортноспроможні виробництва, мале підприємництво з відповідним науковим супроводом» [10].

В. А. Літинська відзначає в якості одного з ключових напрямів державного регулювання зайнятості населення «проведення економічної політики в інтересах зайнятості, сутність якої полягає у створенні економічних передумов зайнятості за рахунок розробки і реалізації економічної політики, спрямованої на розвиток нових та збереження ефективних робочих місць. У зв'язку з цим необхідним є поєднання інвестиційної, кредитно-грошової, податкової, бюджетної політики держави з політикою зайнятості» [9].

Як підкреслюють В.Ф. Семенов, О.В.Басюк, «на сучасному етапі досить складних трансформацій розвитку національної економіки постає вкрай складне завдання, яке пов'язане з переходом до нової економіки, яка ґрунтується на інноваційних джерелах розвитку і дозволить через науково-технічні розробки перейти до нового економічного устрою. Останнім часом відбувається зміна світової структури економіки – від первинного сектора (сільське господарство), вторинного сектора (індустріальна промисловість) до третинного сектора (сфера послуг). Деіндустріалізація проявилася в динаміці чисельності зайнятих в окремих секторах економіки» [14, с. 16].

Серед складових економічного розвитку провідних країн світу, поміж інших показників, ключове місце займає такий показник як «добробут», до складу якого входять: інноваційний потенціал, дохід, зайнятість [17]. Зайнятість являє собою діяльність громадян, яка пов'язана із задоволенням особистих та суспільних потреб, яка приносить їм дохід у грошовій або іншій формах. Дохід – це гроші або матеріальні цінності, одержувані державою, юридичною та фізичною особою внаслідок будь-якої

діяльності (виробничої, комерційної, посередницької тощо). Інноваційний потенціал – це здатність різних галузей національного господарства виготовляти наукомістку продукцію, що відповідає вимогам світового ринку. Він містить у собі наукові, проектні й конструкторські розробки, експериментальні послуги, пов'язані з підготовкою нового виробництва, інструмент і оснащення для проведення наукомістких операцій, засоби технологічного контролю тощо (рис. 1).

Усі три складових добробуту населення тісно пов'язані між собою, оскільки зайнятість забезпечує громадянам можливість одержання певного рівня доходу, так само як реалізація інноваційного потенціалу неможлива без використання ресурсу кваліфікованої праці. У свою чергу, накопичення й практичне застосування інноваційного потенціалу створює економічну основу для підвищення якісних параметрів зайнятості населення та збільшення рівня доходів.

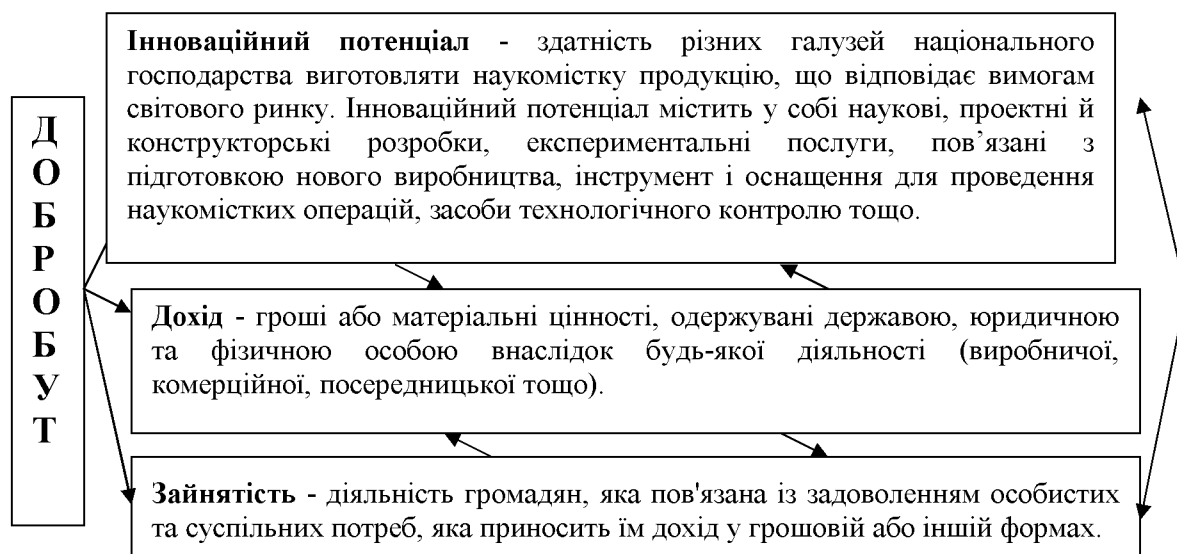

Рисунок 1 – Складові добробуту населення як чинника економічного розвитку країни
Джерело: складено автором з використанням [17].

Дослідження основних статистичних показників, які характеризують динаміку зміни рівня доходів, зайнятості населення та стану реалізації інноваційного потенціалу країни дозволило зробити наступні висновки та узагальнення. Як бачимо з рис. 2, загальний обсяг доходів упродовж 2005-2013 рр. зріс у 4 рази, майже настільки ж зросла заробітна плата, соціальна допомога та інші одержані соціальні трансферти, у той час як доходи від власності збільшилися у понад 7 разів. Водночас, питома вага доходів від власності у загальній структурі доходів залишається незначною (5,2%) станом на 2013 рік. Як і в попередні роки, у 2013 році серед загального обсягу доходів превалює заробітна плата (41,4%), а також соціальна допомога та інші одержані соціальні трансферти (37,6%). Прибуток та змішаний дохід склали 15,7% від сукупних доходів.

Отже, заробітна плата продовжує складати основну частину доходів зайнятого населення в Україні, що підтверджують також дані щодо структури зайнятого населення у віці 15-70 років за статусами зайнятості. Так, у 2013 році частка працюючих за наймом становила 80,9%, самозайнятих – 17,8%, роботодавців – 1,0% та безкоштовно працюючих членів сім'ї – 0,3% [2, с. 79].

Загальна чисельність зайнятих в економіці країни упродовж досліджуваного періоду суттєво не змінилася, складаючи від 20680,0 млн. осіб у 2005 р. до 20404,1 млн. осіб у 2013 р. Це обумовлено, насамперед, поліпшенням показників рівня зайнятості

економічно активного населення – від 57,7% у 2005 р. до 60,3% у 2013 р. При цьому, у кількісному вимірі чисельність економічно активного населення зменшилася з 22280,8 млн. осіб до 21980,6 млн. осіб за аналогічний період [2, с. 119, 122].

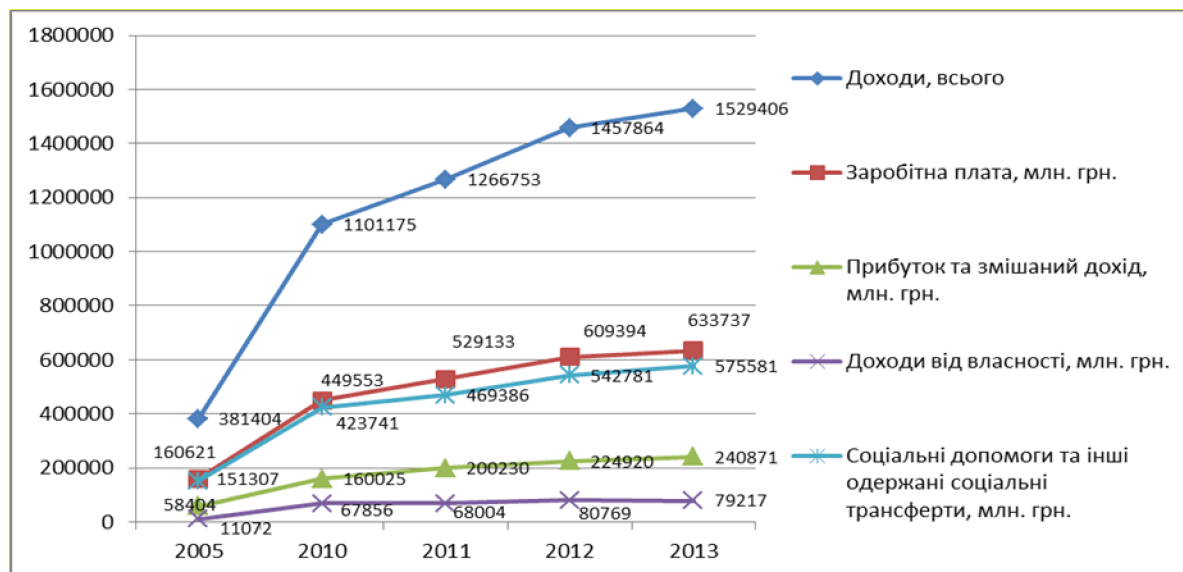
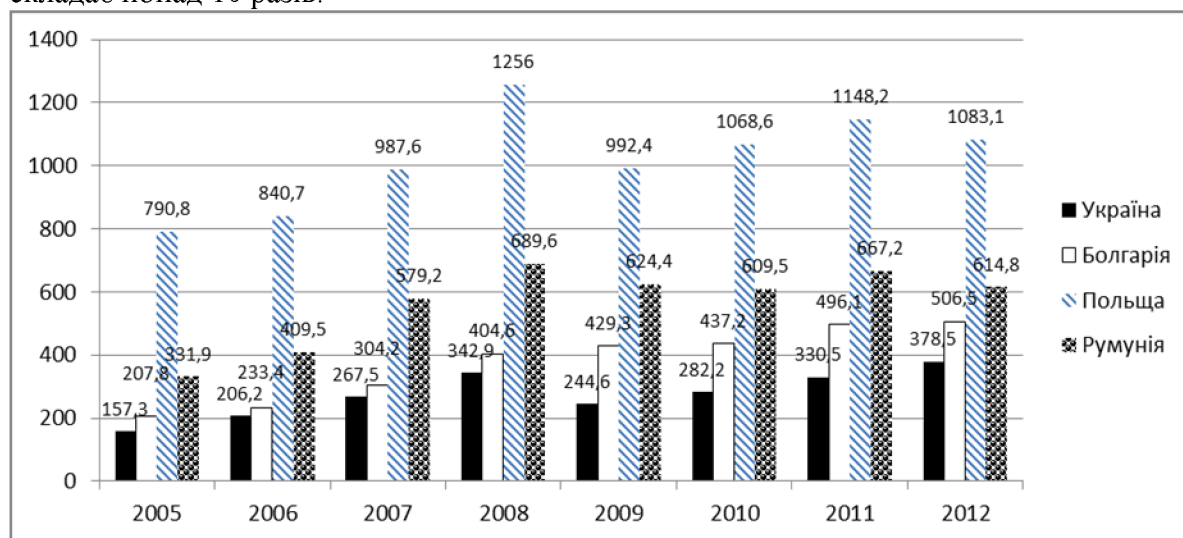

Рисунок 2 – Динаміка зміни доходів за видами у 2005-2013 рр., млн. грн.
Джерело: складено за даними [11].

Однак, суттєве занепокоєння викликає аналіз якісного складу зайнятого населення за професійними групами. У 2013 р. майже кожен четвертий зайнятий у національній економіці (4836,0 млн. осіб) був представником найпростіших професій, частка ж професіоналів у структурі зайнятих складала 14,9%, а фахівців – 11,3% [2, с. 83].

Незважаючи на номінальне зростання доходів населення в Україні упродовж останніх років, порівняльний аналіз рівня середньомісячної заробітної плати у доларах США засвідчив досить вагоме відставання навіть від країн – найближчих сусідів (рис. 3), тоді як порівняно з розвиненими країнами світу розбіжність у рівні заробітної плати складає понад 10 разів.

Рисисунок 3 – Динаміка зміни середньомісячної заробітної плати у 2005-2012 рр., дол. США
Джерело: складено за даними [13, с. 513-514].

Вкрай негативні тенденції мають місце у сфері реалізації інноваційного потенціалу в Україні (табл. 1). Кількість організацій, які виконують наукові дослідження й розробки, зменшилася з 1510 од. у 2005 р. до 1143 од. у 2013 р., тобто на 367 од., а чисельність працівників наукових організацій – від 105512 осіб до 77853 осіб за той самий період (на 27659 осіб). Натомість, позитивну динаміку демонструють такі показники, як підготовка наукових кадрів вищої кваліфікації (докторів та кандидатів наук) – від 80305 осіб у 2005 р. до 106563 осіб у 2013 р. За цей період чисельність докторів наук в економіці України збільшилася з 12014 осіб до 16450 осіб, а кандидатів наук – з 68291 осіб до 90113 осіб. Кількість виконаних наукових і науково-технічних робіт зросла з 4818,6 млн. грн. до 11781,1 млн. грн., тобто в 2,4 раза. Але наявний потенціал фахівців вищої кваліфікації не знаходить належного застосування в реальному секторі національної економіки. У кризовому 2013 році кількість освоєних видів техніки була нижчою навіть за рівень 2005 р. (3138 проти 3152 найменувань, відповідно), а кількість впроваджених нових технологічних процесів у 2013 р. склала 1576 одиниць проти 1808 одиниць у 2005 р.

Таблиця 1 – Динаміка показників реалізації інноваційного потенціалу в Україні у 2005-2013 рр.

Показник / роки	2005	2010	2011	2012	2013
Кількість організацій, які виконують наукові дослідження й розробки, од.	1510	1303	1255	1208	1143
Чисельність працівників наукових організацій в Україні, які виконують наукові та науково-технічні роботи, осіб	105512	89564	84969	82032	77853
Підготовка наукових кадрів вищої кваліфікації (доктори та кандидати наук), осіб	80305	98418	99874	103649	106563
Чисельність докторів наук в економіці України, осіб	12014	14418	14895	15592	16450
Чисельність кандидатів наук в економіці України, осіб	68291	84000	84979	88057	90113
Кількість виконаних наукових і науково-технічних робіт, млн. грн.	4818,6	9867,1	10349,9	11252,7	11781,1
Кількість заявок на видачу охоронних документів на об'єкти інтелектуальної власності	6756*	8894	8849	8514	8348
Питома вага підприємств, що впроваджували інновації, %	8,2	11,5	12,8	13,6	13,6
Кількість освоєних видів техніки, найменувань	3152	2408	3238	3403	3138
Кількість впроваджених нових технологічних процесів, одиниць	1808	2043	2510	2188	1576
у т.ч. маловідходних, ресурсозберігаючих, одиниць	690	479	517	554	502
Інноваційні витрати промислових підприємств, млн. грн.	5751,6	8045,5	14333,9	11480,6	9562,6
Обсяг фінансування наукових і науково-технічних робіт, виконаними власними силами наукових організацій, млн. грн.	5045,4	4775,2	7585,6	7335,9	6973,4
Державне фінансування наукових і науково-технічних робіт, млн. грн.	28,1	87,0	149,2	224,3	24,7
Питома вага обсягу виконаних наукових і науково-технічних робіт у ВВП, %	1,09	0,90	0,79	0,80	0,81
Питома вага реалізованої інноваційної продукції в обсязі промислової, %	6,5	3,8	3,8	3,3	3,3

* - дані 2006 року.

Джерело: складено за даними [11].

Найбільш негативну динаміку демонструють показники фінансування інновацій та наукових робіт (рис. 4). Зокрема, державне фінансування наукових і науково-технічних робіт скоротилося до 24,7 млн. грн., тоді як у 2012 р. складало 224,3 млн.

грн., тобто у 9 разів, інноваційні витрати промислових підприємств склали 9562,6 млн. грн. (у 2012 р. – 11480,6 млн. грн.), а обсяг фінансування наукових і науково-технічних робіт, виконаними власними силами наукових організацій, знизився до 6973,4 млн. грн. у 2013 р. (у 2012 р. – 7335,9 млн. грн.).

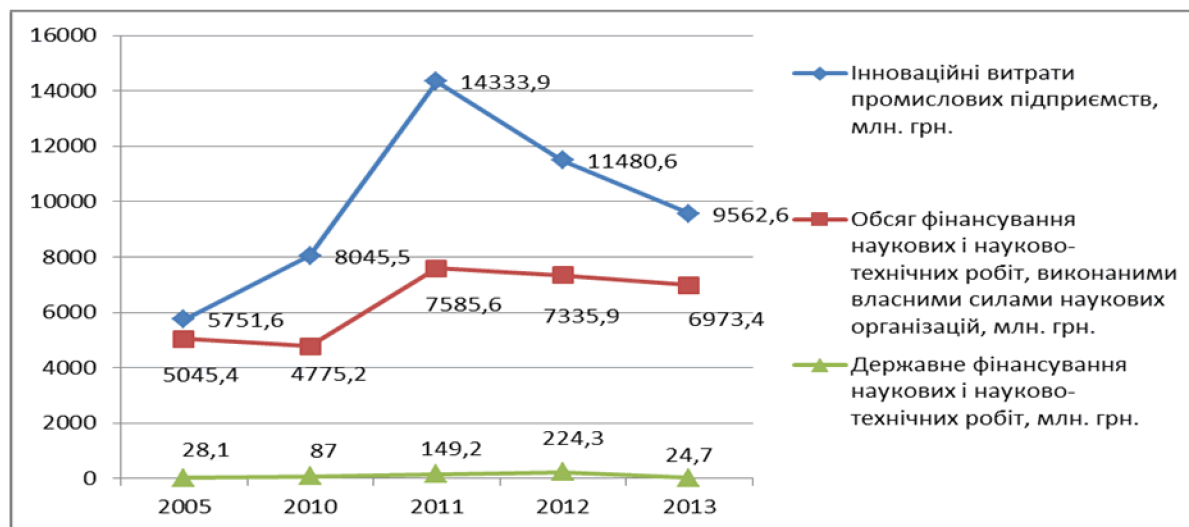

Рисунок 4 – Динаміка фінансування наукових і науково-технічних робіт, інноваційних витрат у промисловості у 2005-2013 рр., млн. грн.

Джерело: складено за даними [11].

Крім того, питома вага обсягу виконаних наукових і науково-технічних робіт у ВВП знизилася до 0,81% у 2013 р. порівняно з 1,09% у 2005 р., а питома вага реалізованої інноваційної продукції в обсязі промислової склала лише 3,3% (2013 р.) порівняно з 6,5% у 2005 р.

На основі проведеного аналізу можна зробити висновки про те, що кількісне зростання показників зайнятості населення в Україні не супроводжується відповідним поліпшенням якісних показників, про що свідчить досить висока питома вага працівників найпростіших професій у структурі зайнятих. Також вкрай низьким залишається реальний рівень доходів населення, зокрема, заробітної плати як основного джерела формування доходів понад 80% зайнятих в країні громадян. Відповідно, недостатній рівень зайнятості населення у тих сферах економічної діяльності та за професійними групами, які передбачають інноваційну працю чи окремі її елементи, обумовлюють низький рівень більшості показників інноваційної активності.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Отже, питання державного втручання в процес регулювання зайнятості населення в інноваційній сфері набуває надзвичайної гостроти та актуальності. Задля вирішення даної ситуації доцільно запровадити комплекс заходів державного регуляторного впливу за такими блоками, як правовий, організаційний, економічний та інформаційний. До основних заходів у нормативно-правовій сфері слід віднести оновлення та модернізацію діючої законодавчої бази з питань регулювання зайнятості (Кодексу законів про працю України, Програми сприяння зайнятості населення та стимулювання створення нових робочих місць тощо) в контексті їх спрямованості на вирішення першочергових завдань інноваційного розвитку національної економіки. Організаційний блок передбачає вирішення таких питань, як посилення організаційних функцій державних служб зайнятості, переорієнтація їх діяльності з вирішення проблем безробіття на стимулювання економічно доцільної, високопродуктивної зайнятості у пріоритетних, інноваційно орієнтованих секторах економіки, удосконалення системи професійної

освіти та її орієнтація на потреби роботодавців за відповідними професіями та посадами, враховуючи кількісні та якісні вимоги щодо підготовки кадрів. Основними задачами економічного блоку є забезпечення диференціації рівня доходів зайнятого населення залежно від трудового внеску, рівня особистісних і професійних якостей та характеристик, інноваційності праці та її результуючого впливу на кінцеві показники економічної діяльності, надання диференційованої соціальної підтримки безробітним тощо. Інформаційний блок передбачає постійний моніторинг рівня зайнятості населення в цілому, та в інноваційній сфері, зокрема, запровадження системи коротко- та довгострокових прогнозів зайнятості населення з метою своєчасного внесення відповідних коригувань.

Перспективи подальших досліджень у даному напрямі пов'язані, насамперед, із необхідністю теоретико-методологічного та практичного вирішення питань спрямування державної політики регулювання зайнятості на стимулювання як роботодавців щодо створення нових високопродуктивних і модернізацію наявних робочих місць, так і зайнятого населення до використання власного трудового потенціалу в інноваційній сфері.

Список літератури

1. Гришнова Е.А. Социальные инновации в трудовой сфере: суть, виды, особенности реализации в Украине / Е.А. Гришнова, Г.Ю. Мищук // Демография и социальная экономика. – 2013. – № 2 (20). – С. 167–178.
2. Економічна активність населення / Статистичний збірник / Державна служба статистики України. — К., 2014. — 197 с.
3. Закон України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» від 01.07.2014 р. № 1555-VII [Електронний ресурс] / Офіційний сайт Верховної Ради України. — Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/1555-18>.
4. Закон України «Про зайнятість населення» від 05.07.2012 р. №5067-VI (зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс] / Офіційний сайт Верховної Ради України. — Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/5067-17>.
5. Кодекс законів про працю України від 10.12.1971 р. №322-VIII (зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс] / Офіційний сайт Верховної Ради України. — Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/322-08/page>.
6. Левченко О.М. Управління якістю трудового потенціалу регіону. Монографія / О.М. Левченко. - Кіровоград: "КОД", 2002р. - 136 с.
7. Лич В.М. Трудовий потенціал: теорія та практика відтворення / В.М. Лич. — К. : Наук. світ. — 2003. — 313 с.
8. Лібанова Е. Соціальна орієнтація ринкової економіки як передумова консолідації суспільства / Е. Лібанова // Вісн. НАН України. — 2010. — N 8. — С. 3-14.
9. Літинська В. А. Державне регулювання зайнятості населення в Україні [Електронний ресурс] / В. А. Літинська // Економічний вісник Донбасу. — 2013. — № 3. — С. 260— 263. — Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/ecvd_2013_3_39.pdf.
10. Міненко В. Л. Державне регулювання ринку праці та зайнятості населення у глобалізованому світі: стан та тенденції розвитку [Електронний ресурс] / В. Л. Міненко. // Державне будівництво. — 2012. — № 1. — Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/DeBu_2012_1_29.pdf.
11. Офіційний сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.
12. Постанова Кабінету Міністрів «Про затвердження Програми сприяння зайнятості населення та стимулювання створення нових робочих місць на період до 2017 року» від 15 жовтня 2012 р. № 1008 [Електронний ресурс] / Офіційний сайт Верховної Ради України. — Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/1008-2012-p/paran12#n12>.
13. Пух О. П. Механізми державного регулювання зайнятості населення України [Електронний ресурс] / О. П. Пух // Ринок праці та зайнятість населення. — 2012. — № 3. — С. 17— 20. — Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/rpzn_2012_3_6.pdf.
14. Семенов В.Ф. Використання потенціалу нової економіки при формуванні регіональних інноваційних структур організації і управління туризмом : монографія / В.Ф. Семенов, О.В.Басюк. — О.: Атлант, 2013. — 356 с.

15. Статистичний щорічник України за 2013 рік / Державна служба статистики України. — К., 2014. — 534 с.
16. Ушенко Н.В. Конкурентоспроможність персоналу інноваційно-орієнтованого підприємства / Н.В.Ушенко // Економічний часопис. — 2011. - №4. — С. 150-156
17. Якість життя в регіонах України. Посткризовий зріз [Електронний ресурс] / Асоціація міст України. — Режим доступу: www.auc.org.ua/Quality_of_life_WeeklyUA_08092011-4.ppt.

Natalia Garkavenko

Research Institute for Labour and Employment Ministry of Social Policy of Ukraine and NAS of Ukraine, Kyiv, Ukraine

Regulation of Employment in the Innovation Sphere as a Factor of Increasing the Incomes

The imbalance between supply and demand in the labor market of Ukraine is escalated in modern conditions. The existing disparities in the labor market constrain the possibilities of implementing effective mechanisms for a decent wage, high income and living standards of the country. The state's role in the regulation of employment in such conditions should vary from the policy of fighting unemployment to the policy of economically rational, highly productive employment. The article outlines the priority areas to improve the regulation of employment in the innovation field as one of the important factors of welfare increasing by studying its components such as innovation capacity, income and employment.

The possible ways to overcome the current global crisis in all spheres of society is a reorientation of the use of available human potential towards intensive, innovative direction of development. The ways of improving state regulation of employment in terms of legal, organizational, economic and informational blocks have been suggested. The main activities in the legal field include the renovation and modernization of the existing legislative framework for the regulation of employment in the context of their focus on solving problems of innovative development of national economy.

Organizational unit provides solutions to issues such as reorientation of the public employment services to encourage economically rational, highly productive employment in innovation-oriented sectors. The main objectives of the economical block are to provide the differentiation of income of the population depending on labor input, innovation work and its resulting impact on the final economic performance. Informational unit provides continuous monitoring of employment in general and in the innovation area.

employment, regulation, innovation capacity, income, labor market

Одержано 14.11.14

УДК 331.108.3+658.3

А.М. Калінін, доц., канд. пед. наук

Кіровоградський інститут Міжрегіональної Академії управління персоналом

Особливості проведення співбесіди як методу професійного відбору персоналу в ринкових умовах

В статті розглядаються сутність, види та етапи співбесіди, значення та використання методів проведення співбесіди під час професійного відбору персоналу. Розглянуто і вдосконалено класифікацію методів проведення співбесіди. Для підвищення об'єктивності одержуваної інформації від претендента рекомендовано застосовувати комбінацію співбесіди з іншими методами професійного відбору. З'ясовано, що коректне використання технології проведення співбесіди та інших методів професійного відбору персоналу сприяє уникненню фінансових витрат та нерационального використання часу в процесі формування та розвитку кадрового потенціалу підприємства.

персонал, співбесіда, інтерв'юер, претендент, питання

© А.М. Калінін, 2014